

Invasiva arter

Rutiner vid grävarbeten för
säker hantering av invasiva växter

SKÖVDE

Vad är en invasiv art?

En invasiv främmande art är en art som med människans hjälp spridits till nya platser och där orsakar problem för miljö, hälsa och ekonomi. Både växter, djur och svampar kan vara invasiva.

I EU finns en förordning (EU-förordning nr 1143/2014) som förbjuder försäljning och reproduktion av ett antal invasiva arter inom EU. 25 av dessa arter finns i Sverige. Dessutom finns det 250 andra främmande arter med hög risk för invasivitet i landet.

Det är fastighetsägare och andra nyttjanderättsinnehavares ansvar enligt lag att bekämpa de EU-listade växterna på sin mark. Men alla aktörer som vidtar åtgärder i naturen har ett ansvar att förhindra spridning. Detta gäller även för andra invasiva arter med hänvisning till miljöbalkens avfallsbestämmelser (15 kap 11 §) samt de allmänna hänsynsreglerna (2 kap MB 2–3 §).

Risk för spridning av invasiva växter uppkommer bland annat i samband med slätter av vägrenar, ledningsdragningar, flytt av maskiner eller massor, påförande av ny matjord och byggnationer.

Skövde kommun arbetar förebyggande för att förhindra spridning genom kartläggning, informationsspridning och kravställan. Skövde kommun bekämpar främst lagstadgade invasiva arter på kommunal mark. Helst ska man undvika att gräva där det finns invasiva växter. Om det inte går finns ett antal riktlinjer som man bör följa.

Innan och under arbetet

Genomgång och ansvar: Innan arbetet påbörjas, genomför en snabb genomgång med ansvariga parter. Kontakta alltid markägaren.

Identifiera invasiva växter: Markera tydligt området där de invasiva växterna finns med skyltar eller staket. Om du är osäker på artbedömningen – kontakta Skövde kommuns kontaktcenter på telefonnummer 0500-49 80 00.

Minimera antal redskap och personal: Ha så få redskap och personal som möjligt i det invasiva området. Jobba helst utifrån området.

Körmatta eller barriärmembran: Om du måste stå på förorenad mark, använd en körmatta eller barriärmembran för att förhindra spridning.

Undvik larvhjul: Använd helst inte larvhjul, eftersom de kan sprida växtmaterial.

Förorenad jord: Var noga med var du lägger förorenad jord. Använd gärna en duk och lägg tillbaka jorden på samma plats.

Rapportera nya förekomster: Om du upptäcker nya förekomster av invasiva arter, rapportera dem på Skövde kommuns webbplats eller på invasivaarter.nu.

Mot slutet av arbetet

Kontrollera jordmassorna: Se över jordmassorna för att säkerställa att inget invasivt material har tagits med.

Bortforsling av material: Använd ett täckt släp med kapell eller paket för att transportera bort material. Rengör flaket både före och efter användning. Alternativt kan du förpacka det invasiva materialet i dubbla säckar.

Återvinningscentralen: Följ anvisningarna på återvinningscentralen. Kontakta dem i förväg så att de är medvetna om att du kommer med invasivt material.

Sanera redskapen: Sanera redskapen på plats inom det förorenade området. Sopa eller skölj redskapen över en fiberduk som kan tas bort från platsen. Glöm inte att sanera sopborsten.

Utvärdera arbetet: Gå igenom området och kontrollera vilka jordmassor som har tagits in. Har något invasivt material blivit flyttat och kunnat spridas? Utvärdera och se om det finns möjligheter till förbättringar.

Vanliga invasiva arter

Parkslide

Parkslide är mycket invasiv och åtgärder i bestånd ska i möjligaste mån undvikas. Växten har mycket stor spridningskraft och rotfragment så små som 0,02 gram kan bilda nya plantor. Parkslide är storväxt och har ett bambuliknande växtsätt. Den kan bli upp till tre meter hög och blommar mellan september och oktober. Stjälkarna är gröna eller rödbruna ofta med rödaktiga fläckar. Blommorna är grönvita eller ibland rosa och växer i glesa förgrenade klasar. Bladen är stora och rundade.

Snarlik kusin:
Jätteslide liknar parkslide och sprids på samma sätt. Bladen är dock mycket större och hjärtformade.

Jätteloka

Jätteloka är storväxt (2–4 m hög) och kan bilda mycket stora och täta bestånd. Växtsaften kan i kombination med solljus orsaka svåra blåsor på huden. Stammen är oftast grön och tydligt räfflad. Blomställningen kan bli upp till en halv meter i diameter och består av många små vita blommor. Den sprider sig främst med frön som kan flyttas med jorden och överleva i tio år. Jätteloka är upptagen på EU:s lista över invasiva arter och det är förbjudet enligt lag att orsaka spridning.

Jättebalsamin

Jättebalsamin kan bli upp till 2,5 meter hög och växer oftast i stora bestånd. Blommorna är rosa och ibland vita. Denna ettåriga växt trivs på näringsrik mark eller i närheten av vattendrag. Även denna växt sprids med frön och är EU-listad.

Andra invasiva arter att hålla utkik efter

Kontrollera även för gul skunkkalla, kanadensiskt gullris, blomsterlupin, vresros, armeniskt björnbär.

Rapportera in invasiva växter

E-tjänst Skövde kommun

Läs mer om invasiva arter:

Skövde kommuns webbplats skovde.se

Läs mer om invasiva arter:

naturvardsverket.se

Lista över främmande arter med risk för invasivitet Artdatabanken (SLU)

artdatabanken.se

Här ser du om det har rapporterats invasiva arter i ett område

Artportalen (SLU), artportalen.se

Här rapporterar du fynd av invasiva arter (inget konto krävs)

invasivaarter.nu (SLU)

Kontaktcenter Skövde kommun

Telefon: 0500 - 49 80 00 • Webbplats: skovde.se

E-post: skovdekommun@skovde.se

Besöksadress: Stadshuset, Fredsgatan 4, 541 83 Skövde

SKÖVDE